Пояснювальна записка
до звіту про виконання бюджету міста Запоріжжя за 2019 рік

Доходи

Стабільність економічного розвитку залежить від стану промисловості, яка в звітному році демонструвала падіння обсягів виробництва та реалізації продукції (за останніми даними за 10 місяців 2019 року – на 3,6% та на 12,3% відповідно). Виконання дохідної частини бюджету здійснювалось в умовах спаду виробництва в основних галузях промисловості та погіршення фінансового стану низки провідних бюджетоутворюючих підприємств.

Незважаючи на це та враховуючи проведену виконавчими органами міської ради і територіальними податковими органами роботи щодо збільшення надходжень, в результаті якої мобілізовано 96,0 млн.грн., протягом року вдалося збільшити плановий обсяг власних доходів бюджету міста на 228,9 млн.грн., в тому числі загального фонду – на 214,0 млн.грн. та спеціального – на 14,9 млн.грн.

Отже, обсяг доходів бюджету міста за підсумками року склав 8 556,9 млн.грн., в тому числі доходи загального фонду – 5 722,3 млн.грн., спеціального фонду – 241,2 млн.грн. та офіційні трансферти – 2 593,4 млн.грн.

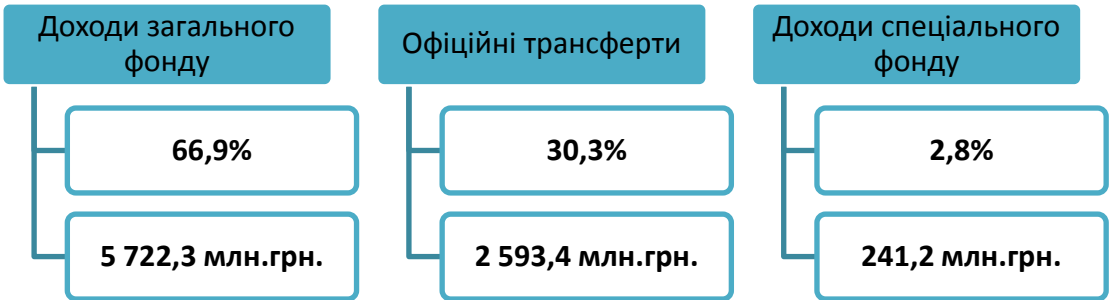

План з урахуванням внесених змін по доходах загального фонду (без урахування офіційних трансфертів) виконаний на 100,1%, понад плану надійшло 8,2 млн.грн. У порівнянні з минулорічним показником відбулось збільшення зазначених доходів на 15,1% або на 748,9 млн.грн.

Структура доходів загального фонду бюджету за 2019 рік

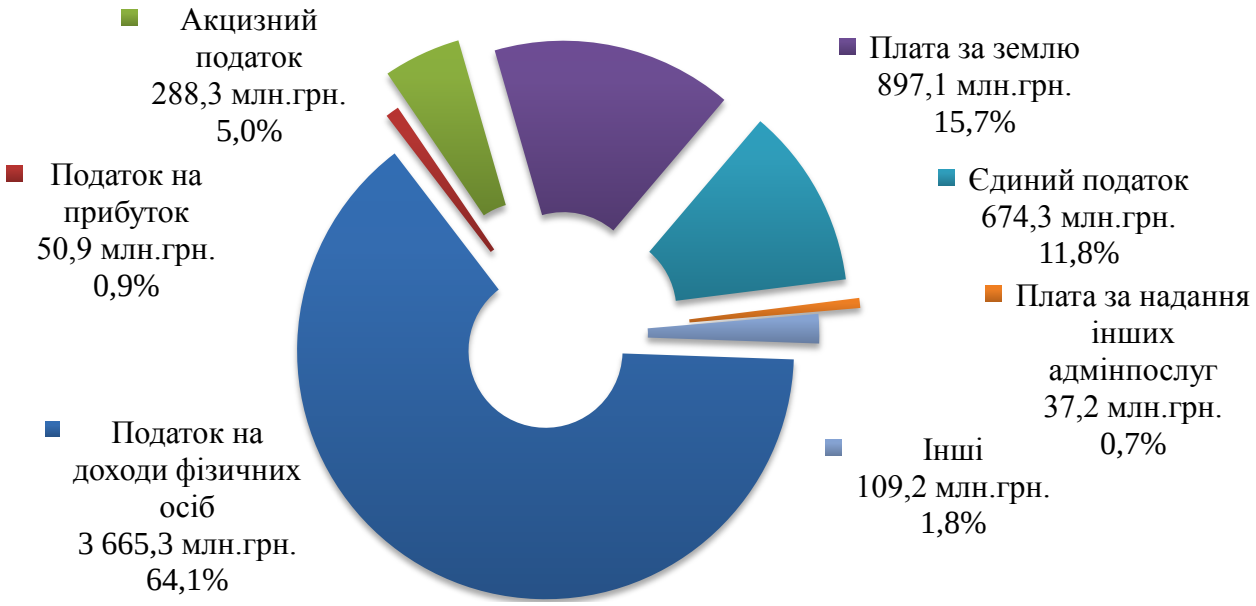

Найбільшим чином поповнив бюджет податок на доходи фізичних осіб (3 665,3 млн.грн. або майже на рівні запланованого показника). Його надходження в доходах загального фонду займають 64,1%.

Порівняно з минулорічним показником надходження цього податку збільшились на 17,0% або на 533,2 млн.грн., що пояснюється зростанням розмірів соціальних стандартів. Середньомісячна заробітна плата також зросла на 19,0% та склала 10 726,39 грн.

Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб, млн.грн.

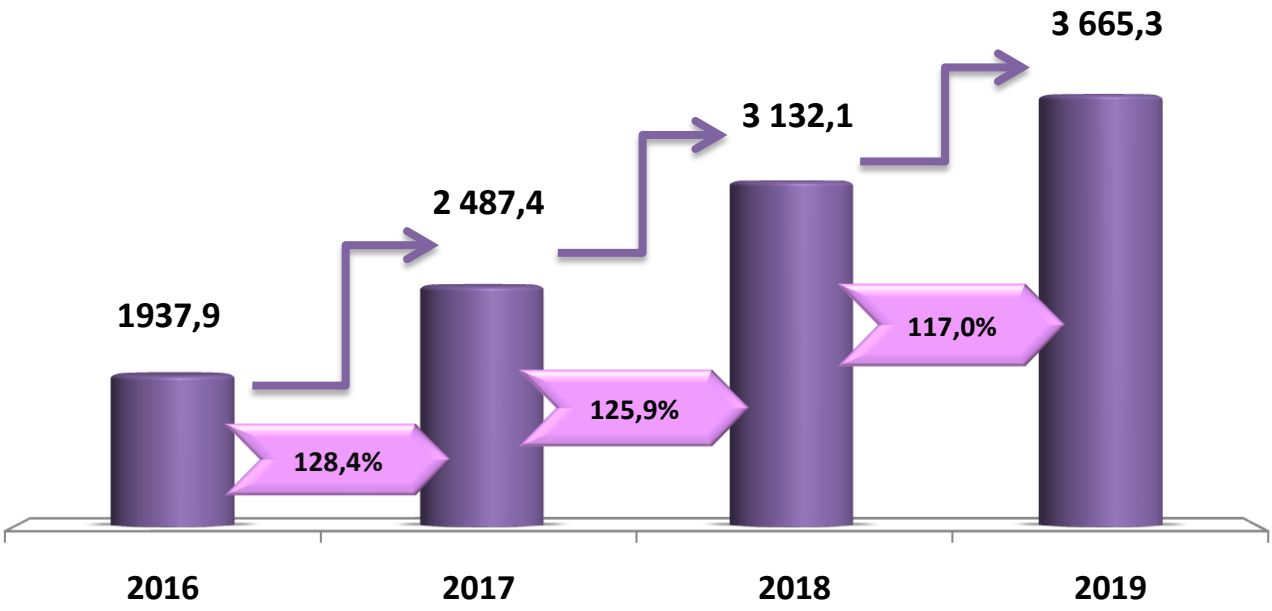

Також збільшились надходження податку з доходів військовослужбовців - на 29,8 млн.грн. (на 25,0%), з інших (ніж заробітна плата) доходів платників – на 20,9 млн.грн. (на 39,8%), а також за результатами річного декларування фізичних осіб – на 10,2 млн.грн. (на 28,8%).

Крім того, в результаті проведених заходів (активізація роботи щодо ліквідації заборгованості із заробітної плати, її легалізації, збільшення рівня заробітної плати тощо) до бюджету додатково надійшло податку на доходи фізичних осіб на суму 54,4 млн.грн.

План по акцизному податку виконаний на 100,4%, його надходження склали 288,3 млн.грн., що перевищує показник попереднього року на 9,5 млн.грн. або на 3,4%. Зазначене пояснюється зростанням перерахувань роздрібного акцизу на 11,1 млн.грн. (з реалізації алкогольних напоїв - на 10,0 млн.грн., тютюнових виробів - на 1,1 млн.грн.). Поряд з цим, надходження частини загальнодержавного акцизу з виробленого та ввезеного пального зменшились на 1,6 млн.грн.

Надходження місцевих податків і зборів, які займають в доходах загального фонду 28,5%, склали 1 631,6 млн.грн. або 100,4% до плану. За величиною 58,5% з них займає податок на майно – 954,8 млн.грн.

Найбільша складова податку на майно - плата за землю, надійшла в розмірі 897,1 млн.грн. Виконання плану становить 100,2%. В порівнянні з попереднім роком надходження збільшились на 54,3 млн.грн. або на 6,4%, що пояснюється скасуванням наданої у 2018 році державою пільги по земельному податку (в якості зниженої на 75% ставки) для земельних ділянок, наданих для залізниць у межах смуг відведення, збільшенням відповідно до рішення міської ради ставки земельного податку для земель під розміщення та експлуатацію будівель і споруд залізничного транспорту (з 1% до 3% від НГО цих земель), а також погашенням землекористувачами значних сум податкової заборгованості по земельному податку та орендній платі за землю.

Динаміка надходжень податку на майно (в частині плати за землю)

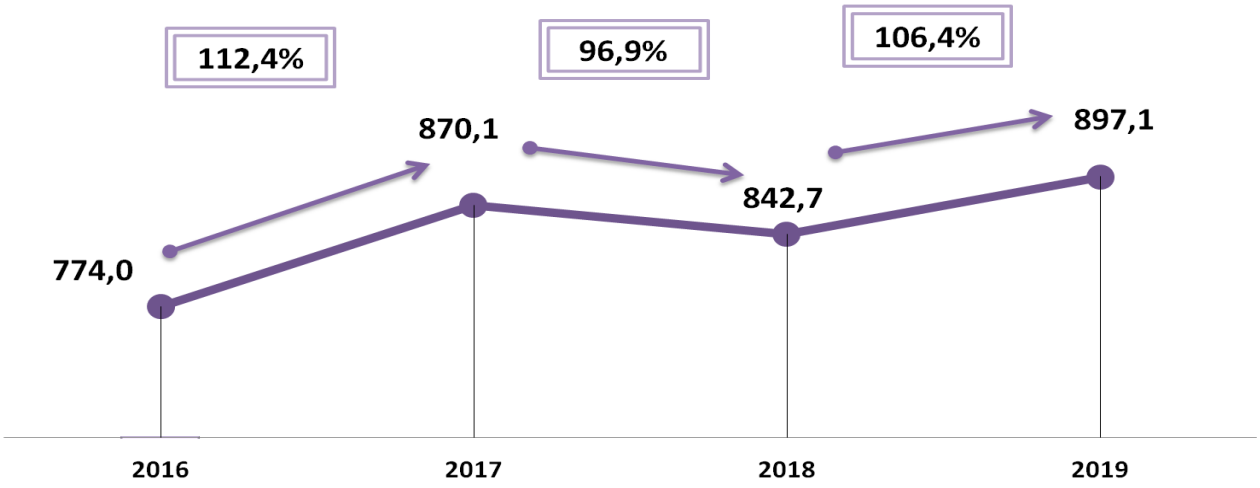

В звітному році актуальним залишалось проведення роботи із землекористувачами щодо необхідності приведення вартості землі у відповідність до чинної нормативної грошової оцінки, перегляду договорів оренди та погашення боргів. Так, за її підсумками додатково надійшло до бюджету 28,9 млн.грн., в тому числі від запровадження нової НГО – 0,3 млн.грн., укладання 59 договорів оренди земельних ділянок – 9,1 млн.грн., погашення податкової заборгованості – 17,5 млн.грн. (земельний податок – 8,7 млн.грн., орендна плата за землю – 8,8 млн.грн.), виявлення порушень – 6,0 млн.грн.

Обсяг сплати податку на нерухомість склав 53,9 млн.грн. План виконаний на 101,5%. Його збільшення в порівнянні з минулорічним показником на 7,7 млн.грн. (на 16,7%) обумовлено появою нових платників податку - юридичних осіб за

об’єкти нежитлової нерухомості (з початку року на 116 платників), фізичних осіб за об’єкти як житлової (більш ніж на 500 платників), так і нежитлової нерухомості (на 810 платників), а також зростанням ставок податку за 1 квадратний метр бази оподаткування, які мають прив’язку до розміру мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

До бюджету надійшло транспортного податку у розмірі 3,8 млн.грн. або 104,6% до плану. Юридичні особи (їх кількість становила 70) сплатили податок по 83 автотранспортним засобам на суму 2,0 млн.грн., по фізичних особах обсяг сплати податку склав 1,8 млн.грн. (перераховано 144 громадянами по 146 транспортним одиницям). Надходження порівняно з минулорічними показниками знизились майже на 28,0% або на 1,5 млн.грн. за рахунок зменшення обсягу сплати податку фізичними особами.

Обсяг сплати єдиного податку склав 674,3 млн.грн. або 100,5% до планового показника. В порівнянні з попереднім роком відбулось зростання на 133,6 млн.грн. (на 24,7%), в тому числі по фізичних особах – на 114,7 млн.грн. або на 26,3%. Це обумовлено збільшенням розміру мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму, прив’язку до яких мають ставки для платників I та II груп платників єдиного податку.

Крім того, на 6,2% зросла кількість платників – фізичних осіб (якщо на початок звітного року їх кількість становила 24 197, то на кінець – 25 703). Кількість юридичних осіб на спрощеній системі оподаткування також збільшилась на 188 або на 3,7% та склала 5 290. Коливання впродовж року показника індексу інфляції (станом на 01.01.2020 року він склав 104,1%), який супроводжувався поступовим підвищенням загального рівня цін на товари і послуги, також вплинув на зростання обсягу доходів і відповідно відрахування єдиного податку платниками III групи – фізичними особами – підприємцями та юридичними особами.

Туристичний збір надійшов у розмірі 2,5 млн.грн., у тому числі від юридичних осіб – 1,4 млн.грн., фізичних – 1,1 млн.грн. План перевиконаний на 0,1 млн.грн. або на 3,5%. У порівнянні з попереднім роком надходження по зазначеному збору збільшились на 1,9 млн.грн. або у 4,0 рази, що пов’язано з впровадженням у місті нового механізму справляння та порядку його сплати відповідно до рішення міської ради від 30.01.2019 року №39 «Про встановлення туристичного збору».

Плати за надання інших адміністративних послуг надійшло в розмірі 37,2 млн.грн. (101,4% до плану). У порівнянні з надходженнями в попередньому році відбулось зменшення на 4,8 млн.грн. або на 11,4%, що пов’язане із падінням перерахувань від територіальних підрозділів Державної міграційної служби України за надання послуг у сфері міграції на 6,7 млн.грн. або на 23,7% (якщо у 2018 році надходження становили 28,2 млн.грн., то у 2019 році – лише 21,5 млн.грн.).

Комунальними підприємствами міста сплачено до бюджету податку на прибуток в сумі 50,9 млн.грн. (102,7% до плану) та частини чистого прибутку, що вилучається до бюджету, в сумі 4,1 млн.грн. (101,5%). Найбільшими платниками за цими джерелами є КП «Водоканал», КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя», Концерн «Міські теплові мережі», КП «ЕЛУАШ», КП «Запоріжремсервіс», КП «Градпроект» тощо.

Крім того, до бюджету надійшло орендної плати за користування майном комунальної власності в сумі 21,9 млн.грн. або 102,2% до плану, відсотків, що нараховувались на залишки коштів на рахунках бюджету розвитку, відкритих в банківській установі, - 4,9 млн.грн. або 100,2%, адміністративного збору за проведення державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємств та громадських формувань – 3,8 млн.грн. або 101,6% та інших податків, зборів і платежів на загальну суму 14,3 млн.грн.

Без врахування трансфертів річний план по доходах спеціального фонду перевиконаний на 24,2% або на 47,0 млн.грн. (в основному за рахунок перевиконання показників по власних надходженнях бюджетних установ - на 45,4 млн.грн.). Без власних надходжень бюджетних установ план виконаний на 103,3%.

Обсяг доходів бюджету розвитку поповнився на 26,8 млн.грн. (виконання плану – 105,4%), в тому числі за рахунок коштів від продажу землі на 11,4 млн.грн. (100,2% до запланованого показника), відчуження майна, що знаходиться в комунальній власності, – на 10,0 млнгрн. (113,8%) та пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту – на 5,4 млн.грн. (102,7%).

Структура доходів спеціального фонду бюджету за 2019 рік

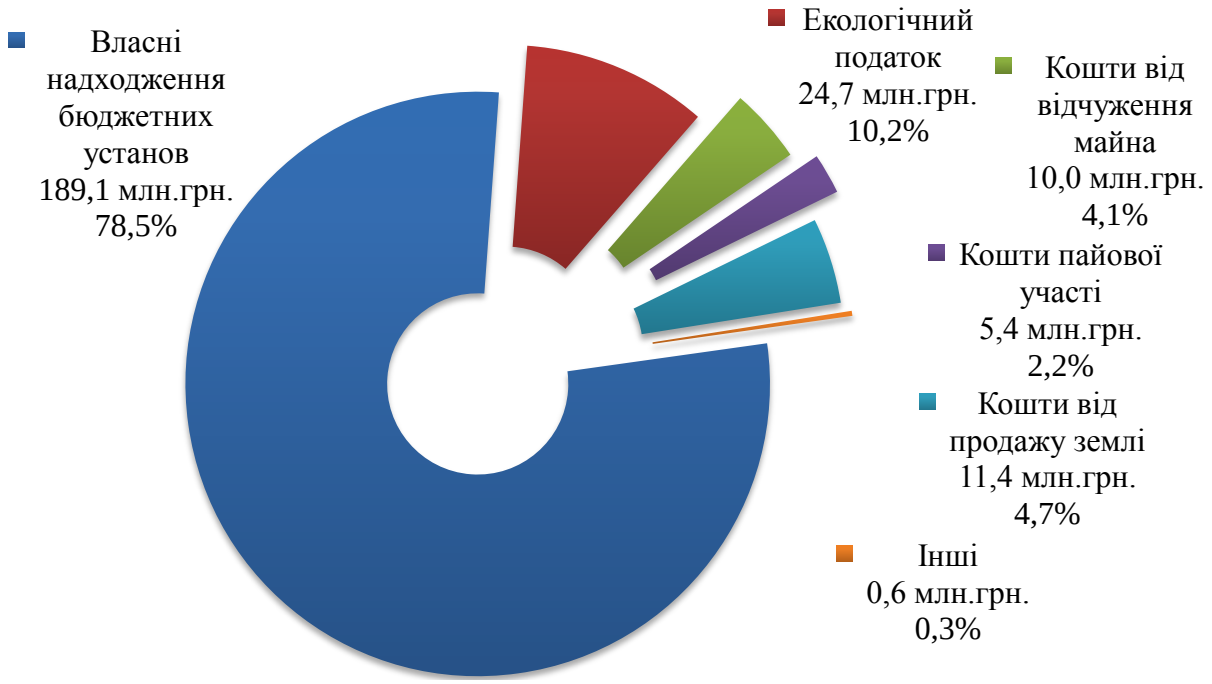

За звітний період бюджет міста отримав офіційних трансфертів на загальну суму 2 593,4 млн.грн., з них додаткову дотацію на компенсацію втрат доходів внаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб’єктам космічної діяльності – 11,4 млн.грн., субвенції з державного бюджету – 1 336,2 млн.грн. (освітня субвенція – 773,2 млн.грн., медична субвенція – 552,2 млн.грн., субвенція на здійснення заходів щодо соціально – економічного розвитку – 9,9 млн.грн. та на модернізацію і оновлення матеріально – технічної бази професійно – технічних навчальних закладів – 0,9 млн.грн.), дотацію з обласного бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров’я – 89,3 млн.грн. та субвенції з

обласного бюджету – 1 156,5 млн.грн., з яких на виконання державних програм соціального захисту (пільги, житлові субсидії, допомоги тощо) – 1 049,6 млн.грн., окремих заходів в сфері освіти – 52,1 млн.грн., охорони здоров'я – 38,0 млн.грн. та інші – 16,8 млн.грн.

Видатки

За звітний період видатки бюджету міста проведені в обсязі 9 192,1 млн.грн., в тому числі за загальним фондом бюджету – 7 572,5 млн.грн. або 98,4% річного плану, за спеціальним фондом – 1 619,7 млн.грн., що становить 94,2% річних кошторисних призначень. До державного бюджету перераховано реверсної дотації в сумі 375,3 млн.грн. або 100% планових показників.

В цілому розподіл видатків бюджету міста за функціональною ознакою представлено в наступній діаграмі.

Структура видатків бюджету міста за функціональною ознакою

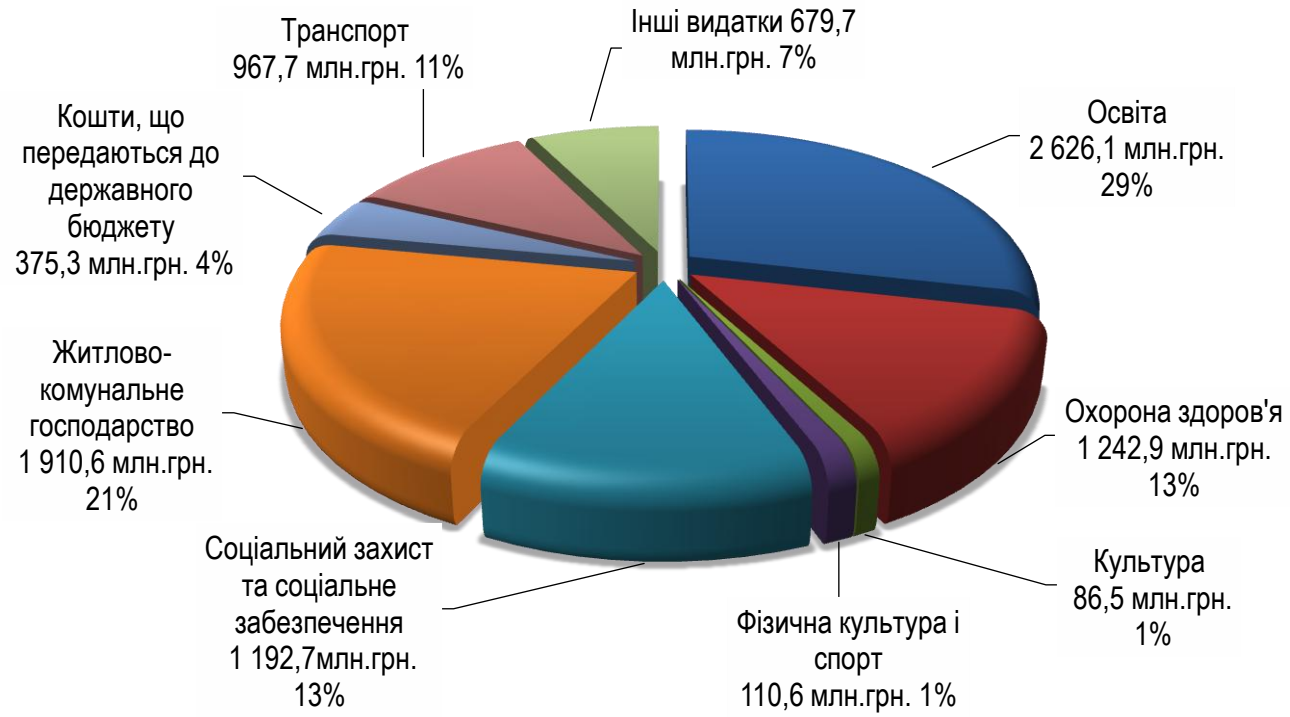

Найбільшу питому вагу (57%) в загальному обсязі проведених видатків займають витрати на забезпечення функціонування установ соціально-культурної сфери, соціальний захист та соціальне забезпечення, а також компенсацію пільгового проїзду окремих категорій громадян – 5 258,9 млн.грн.

За економічною ознакою 60,0% проведених видатків – це захищені статті, на які спрямовано 5 527,5 млн.грн. Видатки на оплату праці з нарахуваннями проведені в обсязі 3 313,2 млн.грн. (99,8% річних кошторисних призначень), що більше рівня попереднього року на 6,0%. Порівняно з показниками, що діяли на кінець 2018 року, відбулось зростання розміру мінімальної заробітної плати на 12,1%, розміру посадового окладу I тарифного розряду за Єдиною тарифною сіткою на 9,0%.

Розрахунки за спожиті комунальні послуги та енергоносії проведені в повному обсязі на загальну суму 344,5 млн.грн. (98,0% річного плану), що на 13,4% менше ніж в попередньому році. Зазначене пов'язано насамперед із

зменшенням споживання енергоносіїв в натуральних показниках та зниженням тарифів на опалення.

Інші видатки (незахищені статті) проведені в обсязі 3 664,6 млн.грн. або 97,3% планових показників, з яких видатки бюджету розвитку склали 1 397,2 млн.грн. або 94,4% річних планових призначень.

Структура видатків бюджету розвитку

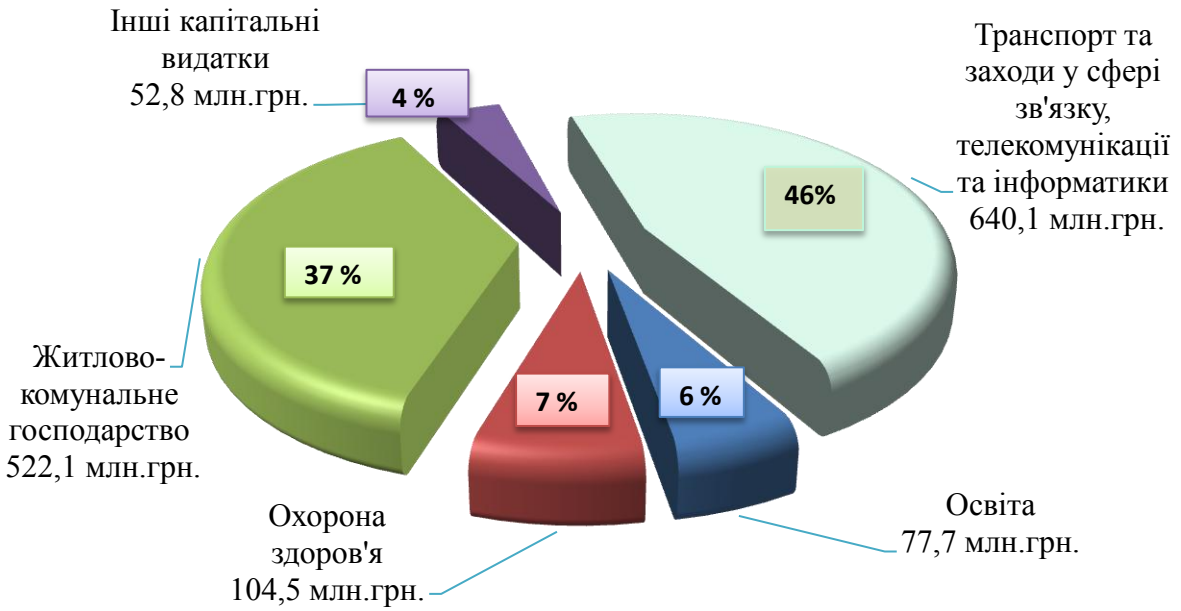

Освіта

За звітний період видатки на освітню галузь проведені в сумі 2 626,1 млн.грн., в тому числі за загальним фондом 2 403,8 млн.грн. або 99,5% планових показників, спеціальним фондом – 222,3 млн.грн. або 83,4% кошторисних призначень на рік з урахуванням змін, з яких по бюджету розвитку – 77,7 млн.грн.

На заробітну плату з нарахуваннями витрачено 1 968,5 млн.грн. (з яких за рахунок власних надходжень – 21,7 млн.грн.), що становить 75,1% загального обсягу видатків на галузь. Середня заробітна плата педагогічного працівника склала 7 753 грн., що більше рівня попереднього року на 10,5%, насамперед, у зв'язку із підвищенням соціальних стандартів.

Для організації харчування дітей та учнів використано 159,8 млн.грн. (з яких за рахунок батьківської плати та інших джерел власних надходжень – 52,5 млн.грн.) або 96,3% кошторисних призначень на рік з урахуванням змін.

В рамках проведення реформи «Нова українська школа» для 125-ти початкових класів були закуплені дидактичні матеріали на суму 4,0 млн.грн., придбані сучасні меблі на суму 8,4 млн.грн.

З метою підготовки закладів до нового навчального року та усунення аварійних ситуацій проведені поточні ремонти в 223-х закладах на загальну суму 38,1 млн.грн., зокрема, ремонти покрівель – 6,5 млн.грн., інженерних мереж по заміні запірної арматури – 2,7 млн.грн., ресурсних кімнат – 4,5 млн.грн., початкових класів в рамках реформи «Нова українська школа» - 5,8 млн.грн.

Видатки капітального характеру по галузі склали 102,4 млн.грн., в тому числі за рахунок власних надходжень бюджетних установ (благодійні внески, гранти та дарунки) – 24,7 млн.грн. та бюджету розвитку міста – 77,7 млн.грн. (69,5% уточненого плану). Кошти бюджету розвитку спрямовані на:

- придбання обладнання – 44,1 млн.грн. або 92,2% до плану. Зокрема, для підтримки дітей та учнів з особливими освітніми потребами придбано комп'ютерне обладнання, спеціальні засоби корекції та інше устаткування на загальну суму 10,5 млн.грн., на оснащення 31-ої ресурсної кімнати витрачено 7,7 млн.грн., за рахунок субвенції на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення якості освіти, а також в рамках реформи «Нова українська школа» придбано 709 ноутбуків на загальну суму 10,6 млн.грн. Для відкриття груп у дитячих садках №169, №217 та №220 придбано обладнання на загальну суму 1,1 млн.грн., для 12-ти закладів дошкільної освіти Шевченківського району та для ЗОШ №76 придбано 13 інтерактивних проекцій на підлогу з програмним комплексом, а також на створення двох навчально-практичних центрів з підготовки робітників за професіями слюсар, електромонтажник, електромонтер використано 0,5 млн.грн.;
- капітальні ремонти – 30,3 млн.грн. або 57,1% до плану. Завершено роботи з ремонту ДНЗ №169, зовнішніх мереж каналізації по ДНЗ №143 та ЗОШ №77, елементів благоустрою спортивного майданчику гімназії №6, спортивних залів шкіл №№95, 101 Шевченківського району, заміни асфальтового покриття території ЗОШ №76, в рамках Громадського бюджету проведені ремонти елементів благоустрою території, спортивних та ігрових майданчиків закладів освіти;
- будівництво та реконструкцію – 3,3 млн.грн. або 30,1% річних планових призначень, були розпочаті роботи з улаштування системи пожежної сигналізації та сповіщення про пожежу у ЗОШ №78, продовжувались роботи з реконструкції ДНЗ №220, завершено виготовлення та коригування проектно-кошторисної документації по 9-ти об'єктах будівництва та реконструкції.

Охорона здоров’я

По установах охорони здоров’я використано 1 242,9 млн.грн., в тому числі за рахунок загального фонду – 1 107,0 млн.грн. (99,5% річного плану), спеціального фонду – 135,9 млн.грн. (99,0% кошторисних призначень на рік з урахуванням змін), з яких по бюджету розвитку – 104,5 млн.грн.

На забезпечення поточних видатків за рахунок медичної субвенції спрямовано 581,3 млн.грн., за рахунок коштів бюджету міста – 525,7 млн.грн. або 47,4% обсягу витрат за загальним фондом.

За функціональною ознакою кошти спрямовані на:

950,6 млн.грн.
- **Лікарні** (загальний фонд - 861,5 млн.грн., спеціальний фонд - 88,6 млн.грн.);
- реконструкція - 0,3 млн.грн.
- внески до статутного капіталу - 0,2 млн.грн.

83,3 млн.грн.
- **Центри ПМСД** (загальний фонд - 57,2 млн.грн., спеціальний фонд - 12,5 млн.грн.);
- реконструкція - 13,4 млн.грн.
- внески до статутного капіталу - 0,2 млн.грн.

119,0 млн.грн.
- **Пологові будинки** (загальний фонд - 105,4 млн.грн., спеціальний фонд - 13,5 млн.грн.)
- **внески до статутного капіталу - 0,1 млн.грн.**

46,9 млн.грн.
- **Стомат-поліклініки** (загальний фонд - 40,3 млн.грн., спеціальний фонд - 6,5 млн.грн.)
- **внески до статутного капіталу - 0,1 млн.грн.**

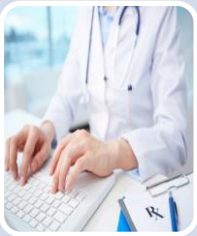

43,1 млн.грн.
- **Інші заклади та заходи** (загальний фонд - 42,6 млн.грн., спеціальний фонд - 0,3 млн.грн.); реконструкція - 0,2 млн.грн.

На заробітну плату з нарахуваннями використано 809,0 млн.грн. Середня заробітна плата лікаря склала 7 435 грн., що на 10,5% перевищує показник попереднього року.

Видатки на медикаменти проведені в обсязі 96,7 млн.грн., в тому числі за рахунок власних надходжень – 8,6 млн.грн. Кошти загального фонду витрачені, зокрема, на:

- витратні матеріали для хворих на термінальну ниркову недостатність методом діалізу – 19,4 млн.грн.;
- медикаменти супроводу при проведенні замісної ниркової терапії – 5,5 млн.грн.;
- медичні препарати для 26-ти дітей-інвалідів, хворих на ювенільний ревматоїдний артрит та вроджений імунодефіцит – 8,2 млн.грн.;
- медикаменти та вироби медичного призначення для забезпечення реанімаційних заходів для дитячого населення міста – 5,6 млн.грн.;
- надання невідкладної допомоги в травмпунктах – 2,8 млн.грн.;
- витратні матеріали для проведення оперативних втручань при катаракті – 1,7 млн.грн.

На придбання продуктів харчування спрямовано 14,5 млн.грн. (за рахунок власних надходжень – 0,7 млн.грн.) Забезпечені продуктами спеціального лікувального харчування 15 дітей, хворих на фенілкетонурію.

Послугами по зубопротезуванню на пільгових умовах скористалось 917 осіб. В цілому на забезпечення пільгового зубопротезування та придбання пільгових медикаментів спрямовано 76,5 млн.грн., в тому числі за рахунок коштів субвенції на відшкодування вартості лікарських засобів для лікування окремих захворювань – 5,1 млн.грн.

На проведення поточних ремонтів у 15-ти закладах витрачено 8,4 млн.грн. (100% планових показників). Здійснені роботи з улаштування локальної мережі в 18-ти закладах, на що спрямовано 4,2 млн.грн. (100% планових показників), на встановлення автоматизованої пожежної сигналізації в 6-ти закладах витрачено 1,9 млн.грн. (100% планових показників).

З 1 січня 2019 року оплата з надання первинної медичної допомоги здійснювалась за договорами з Національною службою здоров'я України за рахунок коштів державного бюджету в рамках реалізації програми медичних гарантій. При цьому, за рахунок коштів бюджету міста збережено функціонування пунктів невідкладної медичної допомоги, на що використано 7,7 млн.грн., а також продовжено надання медичної допомоги в умовах денних стаціонарів та стаціонарів вдома – 4,1 млн.грн.

Видатки розвитку в цілому з урахуванням власних надходжень проведені на суму 109,4 млн.грн., з яких по бюджету розвитку – 104,5 млн.грн., з них на:

- оновлення обладнання і медичної техніки – 76,9 млн.грн. (99,8% планових показників). Придбано понад 94 од. медичного обладнання (ангіографічне обладнання, 7 рентгенівських систем, 3 УЗД системи, тощо);
- ремонті роботи капітального характеру – 13,1 млн.грн. або 100% річного плану. Зокрема, завершені роботи з ремонту жіночої консультації по вул. Вроцлавська, 11-А, педіатричної амбулаторії №3 КЗ «Центр первинної медико-санітарної допомоги №8» по вул. Карпенка - Карого,7, в нежитловому приміщенні амбулаторії №10 по вул. Автозаводська, 8б, покрівлі та фасаду будівлі відділення паліативної та хоспісної допомоги КУ «Запорізька міська клінічна лікарня №10», ремонтах ганку та м'якої покрівлі головного корпусу лікарні КНП «Міська дитяча лікарня №5» ЗМР, приміщень КНП «Стоматологічна поліклініка №1» ЗМР;
- будівництво і реконструкцію – 13,9 млн.грн. або 96,6% планових призначень. Завершені будівельні роботи з реконструкція амбулаторії №6 Центру первинної медико-санітарної допомоги №2 по вул.Брюллова, 6;
- поповнення статутного капіталу для комунальних некомерційних підприємств галузі охорони здоров'я – 0,6 млн.грн., що складає 100% від планових асигнувань (придбано 28 комп'ютерів).

Культура і мистецтво

Видатки на галузь проведені в сумі 86,5 млн.грн., що становить 98,4% планових показників.

На заробітну плату з нарахуваннями профінансовано 46,2 млн.грн., що становить 53,4% загального обсягу видатків на галузь.

Капітальні видатки по галузі проведені в обсязі 9,6 млн.грн. Зокрема, за рахунок коштів бюджету розвитку використано 8,6 млн.грн, у тому числі на:

- поповнення книжкового фонду (майже 6,2 тис.примірників) – 1,0 млн.грн. (100% річних призначень), придбання комп'ютерної та оргтехніки, освітлюваної, звукової апаратури та іншого обладнання – 0,8 млн.грн. (93% річних призначень);

- капітальні ремонти – 6,8 млн.грн. (майже 100% річних призначень). Завершено капітальний ремонт приміщення бібліотеки-філії №2 ЦБС для дорослого населення, виготовлено проектну документацію для ремонту трьох бібліотек-філій, проводились ремонтні роботи та коригування проектної документації для ремонту в трьох палацах культури.

Видатки на розвиток туризму у місті склали 4,3 млн.грн. або 99,3% плану. По загальному фонду використано 4,3 млн.грн. (профінансовано на забезпечення функціонування КП «Туристичний інформаційний центр» та проведення заходів).

Фізична культура і спорт

На галузь із бюджету міста спрямовано 110,6 млн.грн., в тому числі за загальним фондом – 99,1 млн.грн. або 99,8% планових показників, спеціальним фондом – 11,5 млн.грн. або 94,9% кошторисних призначень на рік з урахуванням змін, з яких видатки бюджету розвитку – 5,0 млн.грн. На заробітну плату з нарахуваннями (20 ДЮСШ, 4 бюджетні установи спортивного спрямування) витрачено 52,7 млн.грн., що становить 47,7% загального обсягу видатків на галузь, фінансову підтримку спортивних споруд – 24,1 млн.грн., організацію спортивно-масових заходів, проведення навчально-тренувальних зборів, відрядження на змагання та оренду приміщень – 13,8 млн.грн., оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 6,8 млн.грн., оснащення – 2,2 млн.грн. та інші – 5,8 млн.грн.

За рахунок коштів бюджету розвитку придбано обладнання та предметів довгострокового користування на суму 1,9 млн.грн., з яких спрямовано на придбання спортивного обладнання та інвентарю 7-ми дитячо-юнацьким

спортивним школам – 1,8 млн.грн., придбане інше обладнання для КУ «Заводський районний фізкультурно-спортивний комплекс» - 0,1 млн.грн.

Видатки на будівництво споруд, установ та закладів фізичної культури і спорту становлять 3,1 млн.грн. або 99,9% запланованого обсягу. За рахунок цих коштів проведено видатки на реконструкцію роздягалень та душових ДЮСШ "САЛЮТ", виконано реконструкцію внутрішніх та зовнішніх мереж водопостачання будівлі КУ «Заводський районний фізкультурно-спортивний комплекс», здійснена оплата за виконані проєктні роботи по реконструкції сезонного спортивного табору "Авангард".

Соціальний захист, соціальне забезпечення

В цілому за звітний період видатки на соціальний захист, соціальне забезпечення та компенсацію пільгового проїзду окремих категорій громадян проведені в обсязі 1 192,7 млн.грн., з яких за рахунок відповідних субвенцій з державного бюджету – 1 033,3 млн.грн., що складає 92,4% планових призначень. В порівнянні з попереднім роком видатки зменшилися на 40,4%, що пов’язано з передачею функцій з виплати пільг та субсидій на житлово-комунальні послуги на державний рівень.

✓ Кошти субвенцій спрямовані на надання:

- пільг і житлових субсидій населенню - 280,9 млн.грн. (правом отримання житлових субсидій скористалися майже 57,0 тис. домогосподарств, 44,8 тис. пільговиків отримали знижку при сплаті житлово-комунальних послуг);
- допомоги сім’ям з дітьми, малозабезпеченим сім’ям, інвалідам, непрацюючим особам, які досягли загального пенсійного віку, але не набули права на пенсійну виплату - 743,3 млн.грн. (щомісячна кількість одержувачів вказаного виду допомоги складає більш ніж 41,2 тис. осіб);
- державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування в рамках програми «Гроші ходять за дитиною» - 4,8 млн.грн.; (проведено виплату допомоги 6-ти дитячим будинкам сімейного типу та 14-ти прийомним сім’ям);
- грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для трьох осіб з інвалідністю II групи, яка настала внаслідок поранення одержаного під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, на суму 4,3 млн.грн.

✓ Протягом звітного періоду також проводились міські заходи, спрямовані на соціальний захист і соціальне забезпечення мешканців міста.

Так, на реалізацію Міської комплексної програми соціального захисту населення з бюджету міста направлено кошти у розмірі 61,1 млн.грн., у тому числі на компенсацію пільгового проїзду окремих категорій громадян на водному, залізничному, авто-, та електротранспорті - 16,2 млн.грн., на надання матеріальної допомоги мешканцям міста - 22,9 млн.грн. (різного виду матеріальну допомогу отримали 18,2 тис. громадян з числа дітей, осіб з інвалідністю, ветеранів війни, праці та інших категорій населення).

Крім того, за рахунок коштів депутатського фонду надано матеріальну допомогу майже 7 тис. мешканцям міста на загальну суму 18,2 млн.грн.

Запорізьким міським територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг) використано 50,0 млн.грн., в тому числі видатки

загального фонду – 47,9 млн.грн., спеціального фонду – 2,1 млн.грн. Проведено капітальний ремонт відділень соціальної допомоги (0,5 млн.грн.), придбано обладнання і предмети довгострокового користування (1,3 млн.грн.). Завершена реконструкція приміщення по пр. Соборний, 182а під відділення соціальної реабілітації дітей-інвалідів Вознесенівського району Запорізького міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг)».

На надання соціальних послуг та проведення заходів для сім'ї, дітей і молоді проведено видатків у сумі 9,0 млн.грн. На матеріальну підтримку обдарованої молоді спрямовано 3,3 млн.грн.

В літній період оздоровлено 1 891 дитину, з яких 1 603 дитини, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки. Забезпечено організацію перевезення 794 дітей до таборів оздоровлення та відпочинку. На зазначені цілі витрачено 17,8 млн.грн.

На виконання заходів Програми «Діти Запоріжжя» спрямовано 0,9 млн.грн.(проведення інформаційних кампаній, міських заходів, семінарів-тренінгів тощо).

Для організації функціонування КЗ «Центру соціальної підтримки для дітей та сімей «Затишна домівка» використані кошти в сумі 3,9 млн.грн., з яких по загальному фонду – 3,6 млн.грн., по спеціальному – 0,3 млн.грн. (придбано обладнання і предмети довгострокового користування на суму 0,2 млн.грн. тощо).

Для 5-ти дитячих будинків сімейного типу придбано меблі, побутову техніку, спортивне знаряддя для облаштування дитячого спортзалу та господарські товари на загальну суму 0,4 млн.грн.

Видатки на організацію та проведення громадських робіт у звітному періоді склали 2,0 млн.грн., в тому числі за рахунок фонду соціального страхування на випадок безробіття – 0,9 млн.грн.

Також, згідно положень Закону України «Про поховання та похоронну справу» здійснені витрати на поховання певних категорій громадян на суму 0,6 млн.грн.

Житлово-комунальне господарство

Видатки на житлово-комунальне господарство проведені у сумі 1 910,6 млн.грн. або 98,7% планових показників, що на 10,5% більше минулорічних показників.

На реалізацію заходів ***програми розвитку інфраструктури та комплексного благоустрою міста*** з урахуванням коштів депутатського фонду спрямовано 787,4 млн.грн., що становить 98,2% плану. Видатки на благоустрій міста склали 246,6 млн.грн., що на 19,7% більше показників попереднього бюджетного періоду.

На будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання автомобільних доріг витрачено 431,6 млн.грн., що складає 99,2% від планових показників.

Забезпечено утримання доріг загальною площею 8 464,0 тис.кв.м та 39 мостів. Проведено поточний ремонт доріг загального користування на площі 211,9 тис.кв.м, доріг приватного сектору – 25,5 тис.кв.м, тротуарів – 27,8 тис.кв.м.

Завершено роботи з реконструкції шляхопроводу та пішохідного мосту по пр.Металургів, автодороги по пр.Маяковського від вул.Патріотичної до каскаду "Веселка", зливової каналізації на перехресті пр.Соборного - пр. Металургів, шляхопроводу №1 по вул.Калібровій, дороги по вул. Дунайській. Продовжено роботи з реконструкції автодороги по вул. Шкільній та по вул.Тиражній. Також, виконано роботи з капітального ремонту тротуару з благоустроєм прилеглої території по вул.Тенісній та вул.Л.Чайкіної.

Окрім цього, 12,8 млн.грн. спрямовано на коригування проєкту будівництва автотранспортної магістралі через р. Дніпро.

Динаміка видатків бюджету міста на утримання та розвиток об’єктів транспортної інфраструктури міста

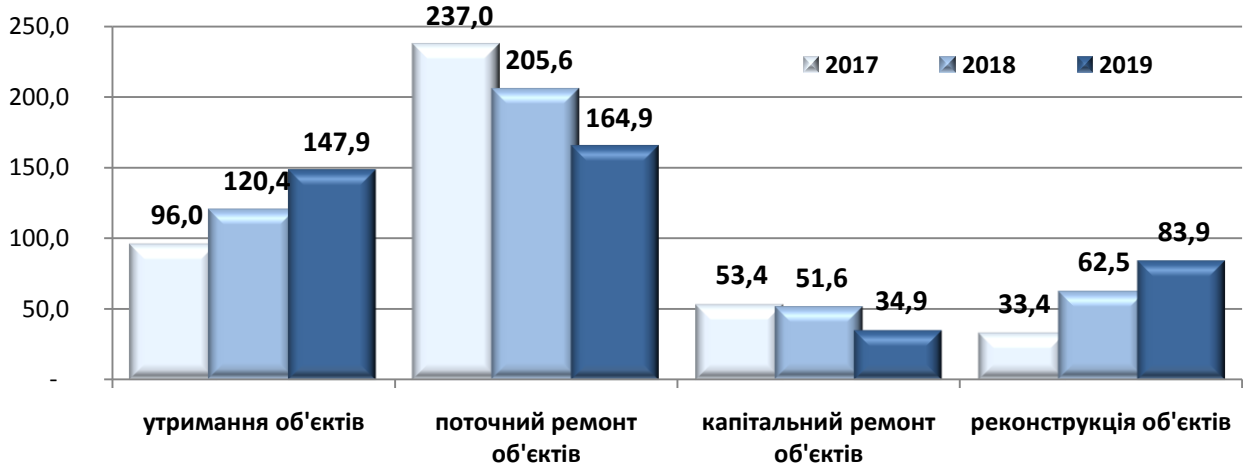

На реконструкцію та будівництво об’єктів комунального господарства міста спрямовано 97,0 млн.грн.(95,4% планових видатків).

Завершено роботи по 4-й черзі реконструкції пішохідної частини по пр.Маяковського та 1-й черзі Правобережного пляжу, реконструкцію парку ім. ак. В.Я.Клімова, роботи на 36-ти об'єктах мереж зовнішнього освітлення (змонтовано 224 опори, 742 світильника та 20,3 тис.км.проводу), виготовлено проєктно-кошторисну документацію на будівництво та реконструкцію 10 світлофорних об'єктів. З метою покращення інфраструктури та привабливості міста продовжуються роботи з реконструкції зон відпочинку мешканців, зокрема, парку ім. Гагаріна, центральної алеї у сквері Ювілейному, зони відпочинку по вул. Л.Шмідта, скверу ім.30-річчя визволення України від фашистських загарбників по вул. Л.Чайкіної та ін.

З метою оновлення матеріально-технічної бази комунальних підприємств міста придбано дорожню фрезу та інвентар для виконання робіт з утримання зеленого господарства, на що спрямовано 7,7 млн.грн., у т.ч. 2,0 млн.грн. коштів субвенції з державного бюджету.

На проведення інших заходів витрачено 4,5 млн.грн. (підготовка до проведення загальноміських заходів, охорона об'єктів будівництва).

В рамках ***Програми дератизації відкритих стацій та дезінсекції анофелогенних водоймищ*** проведено заходи з дератизації і дезінсекції) на загальну суму 0,4 млн.грн.

На виконання заходів ***Програми розвитку велоінфраструктури міста Запоріжжя*** здійснено видатки в обсязі 0,5 млн.грн., які направлені на розробку концепції розвитку велоіфраструктури та виготовлення проєктно-кошторисної документації на проведення робіт з реконструкції тротуару на Прибережній магістралі з облаштуванням велодоріжок.

В рамках ***Програми поводження з тваринами м. Запоріжжя*** здійснено видатки на проведення заходів з регулювання чисельності тварин та забезпечення функціонування КП «Побутовик», яке займається питаннями у сфері поводження з тваринами у розмірі 1,8 млн.грн.

На фінансування заходів ***програми розвитку та утримання житлово-комунального господарства*** витрачено 998,5 млн.грн. або 99,0% планових показників.

Кошти спрямовані на:

- *проведення капітального ремонту житлового фонду - 190,2 млн.грн.*

Виконано: вибірковий капітальний ремонт 41 житлового будинку (у 25 будинках роботи завершено), ремонт покрівель площею 39,0 тис.кв.м. у 33 будинках (у 29 будинках ремонт завершено); проведено заміну 57,2 тис.п/м інженерних мереж у 43 будинках; капітально відремонтовано 4 гуртожитки, ще на 3-х роботи продовжуються; проведено інструментальне обстеження з деформації 60 житлових будинків та моніторинг за деформаціями 21 будинку. тощо.

З метою підтримання ефективного власника житла продовжено проведення капітального ремонту будинків ОСББ, ЖБК та будинків, що перебувають в управлінні керуючих компаній. Загальний обсяг видатків за напрямком склав 79,5 млн.грн. (у тому числі за рахунок коштів депутатського фонду – 15,3 млн.грн., субвенції з обласного бюджету 8,7 млн.грн.) Проведено роботи з часткового ремонту (заміни вікон, дверей та елементів освітлення, ремонт під'їздів, покрівель, інженерних мереж тощо) 577 будинків. В рамках реалізації проєкту проведення капітальних ремонтів спільного майна багатоквартирних будинків на умовах

співфінансування виконано роботи у 81 будинку, у т.ч. 66 будинках ОСББ та ЖБК і 15 будинках, що знаходяться в управлінні керуючих компаній. Крім того, за рахунок субвенції з обласного бюджету на забезпечення виконання заходів з енергозбереження, поліпшення теплозахисних та енергозберігаючих характеристик житлового фонду, профінансовано роботи зі встановлення вікон та дверей у під'їздах 33 будинків ОСББ та ЖБК.

➢ *надання фінансової підтримки комунальним підприємствам галузі та здійснення внесків у їх статутні капітали – 625,9 млн.грн.*

Кошти використано на забезпечення функціонування комунальних підприємств, що надають житлово-комунальні послуги населенню міста та придбання екскаватора-навантажувача.

➢ *забезпечення утримання в належному стані прибудинкових територій та внутрішньо квартальних проїздів міста – 87,3 млн.грн.*

Проведено поточний ремонт 74,9 тис.кв.м. асфальтного покриття прибудинкових територій та внутрішньоквартальних проїздів, на що спрямовано 47,3 млн.грн.

З метою забезпечення належного утримання кварталів житлової забудови виконано покіс трави на площі 2 607,7 тис.кв.м.; навантаження, подрібнення та вивезення 14,8 тис. т опалого листя та гілля; проведено санітарне обрізування та звалювання 2 022 дерев, прибирання снігу та посипання протиожеледними засобами території площею 3152,6 тис.кв.м.; забезпечено безперебійне функціонування архітектурно - декоративного обладнання 7 башт на житлових будинках та інше.

За рахунок коштів депутатського фонду обласного бюджету та бюджету міста виконано заходи з озеленення, заміни вікон у нежитловому приміщенні, поточний ремонт тротуару та влаштування 9 засобів примусового зниження швидкості на загальну суму 2,1 млн.грн.

➢ *забезпечення ефективної та безперебійної роботи ліфтового господарства – 35,3 млн.грн.*

За рахунок зазначених коштів проведено капітальний ремонт 59 ліфтів, 2 ліфти замінено на нові, експертне обстеження та технічний огляд 335 ліфтів, отримано 19 сертифікатів, що засвідчують готовність об'єкту до введення в експлуатацію.

➢ *будівництво та реконструкцію об'єктів житлово-комунального господарства – 23,5 млн.грн.*

Кошти спрямовані на реконструкцію та реставрацію об'єктів, а саме: реконструкцію будинку по вул.Дзержинського, 52, приміщень нежитлової будівлі по вул. В.Сергієнка, 6-А та гуртожитку по вул. Незалежної України,45, а також реставрацію квартир по пр. Соборному,171 та покрівлі будинку по пр. Соборному,151/ вул. Сталеварів,11. Завершено роботи з реконструкції каналізаційного колектору від вул. Новгородської до ЦОС-2 та будівництва дитячого будинку сімейного типу в сел. Тепличне.

➢ *забезпечення діяльності водопровідно-каналізаційного та теплового господарства - 18,7 млн.грн.*

За рахунок зазначених коштів проведено капітальний ремонт внутрішньоквартальної теплової мережі по вул. Історичній, придбано матеріали для заміни ділянки водогону по вул. Шкільній та вул. Іванова, придбано 37

пожежних гідрантів та сплачено авансовий платіж за умовами договору фінансового лізингу на придбання техніки для КП «Водоканал». Також, проведено роботи з оснащення приладами обліку теплової енергії 55 інженерних вводів багатоквартирних будинків.

- *поліпшення житлових умов мешканців міста – 17,6 млн.грн.*

Придбано 2 квартири, для відселення сімей з аварійних будинків та надано грошову компенсацію за належні до отримання жилі приміщення 30 дітям-сиротам та особам, прирівняних до них за рахунок коштів субвенції з державного бюджету (16,3 млн.грн.).

На виконання заходів ***Програми «Муніципальної аварійної служби та служби технічного обслуговування систем диспетчеризації ліфтів»*** з бюджету міста спрямовано 116,1 млн.грн. що складає 99,9% планових показників. Муніципальною аварійною службою усунено 54,6 тис. аварійних ситуацій, службою диспетчеризації ліфтів обслуговується 3,8 тис. ліфтів. Продовжено роботи зі створення диспетчерської системи зв'язку типу GSM, у звітному році до системи підключено 222 ліфти у 69 житлових будинках (4,3 млн.грн.)

У звітному періоді в рамках реалізації ***Програми відшкодування відсоткових ставок за залученими в кредитно-фінансових установах короткостроковими кредитами,*** що надаються ОСББ та ЖБК на реалізацію енергозберігаючих та енергоефективних проєктів в житлово-комунальному господарстві проведені видатки у сумі 5,6 млн.грн. Співвласниками житлових будинків оформлено 289 кредитів на впровадження енергоефективних заходів, відсотки по яким відшкодовуються за рахунок коштів бюджету міста.

Транспортне забезпечення

В цілому, на функціонування та розвиток транспортної галузі міста спрямовано 967,7 млн.грн. або 97,3% планових показників.

Зазначені кошти направлено на:

- забезпечення стабільного функціонування та розвиток ЗКПМЕ «Запоріжелектротранс» - 474,1млн.грн. (надано фінансову підтримку підприємству – 310,7 млн.грн.; придбано 4 тролейбуси та трамвай, які раніше експлуатувалися в країнах ЄС – 10,7 млн.грн., проведено оплату планових платежів за договорами лізингу, укладених у 2017 - 2019 роках на придбання 85 автобусів великої місткості та 5 тролейбусів з автономним ходом – 137,2 млн.грн.; проведено капітальний ремонт 2-х трамваїв Т-3 з заміною кузова на новий – 15,5 млн.грн.);
- розвиток КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» - 493,6 млн.грн. (продовжено будівництво пасажирського терміналу - 271, 3 млн.грн.; проведено капітальний ремонт аеродромних покриттів - 161, 3 млн.грн. та реконструкцію системи світлосигнального обладнання аеродрому - 61,0 млн.грн.).

Зв'язок, телекомунікації та інформатика

На заходи у сфері зв'язку, телекомунікації та інформатики з бюджету виділено 42,1 млн.грн.

На реалізацію заходів міської цільової ***Програми «Безпечне місто»*** проведені видатки у розмірі 29,5 млн.грн., за рахунок яких завершено проєктно-вишукувальні, будівельні та інженерні роботи зі створення Ситуаційного

командного центра та з організації системи зон відеоспостереження (введено в експлуатацію 29 вузлів відеоспостереження). В рамках реалізації проєкту «Безпечна школа» виготовлено проєктно-кошторисну документацію на будівництво зон відеоспостереження в 7-ми навчальних закладах міста.

В рамках **міської програми «Цифрова стратегія міста на 2017–2020 роки»** проведені видатки у сумі 12,6 млн.грн., що складає 99,3% від запланованих. Кошти були спрямовані на технічну підтримку та супровід офіційного порталу Запорізької міської ради та його модулів, а також, системи електронного документообігу для виконавчих органів міської ради; витрати на функціонування встановленої системи об`єктного відеоспостереження (передача даних оптоволоконними мережами та мережею Інтернет, поточний ремонт, технічне обслуговування і наладки комп`ютерного обладнання) тощо.

Цільові фонди

За рахунок надходжень до цільового фонду міської ради проведені видатки в обсязі 98,4 тис.грн. що складає 57,0% від річного плану, в тому числі проведення енергомоніторингу та аналізу споживання енергоресурсів бюджетних установ – 97,2 тис.грн., проведення загальноміських та районних заходів – 1,2 тис.грн.

Видатки на виконання заходів з охорони навколишнього природного середовища за рахунок місцевого фонду охорони навколишнього природного середовища склали 32,3 млн. грн., або 89,8% планових призначень

Зазначені кошти направлено на реконструкцію теплиць Запорізького міського ботанічного саду (12,6 млн.грн.), каналізаційного колектору КНС-24 (10,0 млн.грн.) та напірного колектору каналізації по вул. Північне шосе (1,9 млн.грн.) та будівництво Ландшафтного парку вздовж Прибережної магістралі (0,6 млн.грн.).

Також, протягом року виконувались роботи з озеленення міста, території навчальних закладів, на що було направлено 5,7 млн.грн. За рахунок цих коштів висаджено 3 352 од. дерев та чагарників, виконано роботи з гідропосіву газону на площі 7,4 тис.кв.м.

З метою підвищення рівня суспільної екологічної свідомості здійснювалися видатки на проведення виставок, конкурсів, випуск поліграфічної продукції, організацію та проведення Міжнародного Запорізького екологічного ЕКОФОРУМу. На зазначені та інші цілі спрямовано 1,5 млн.грн.

Видатки на запобігання і ліквідацію надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха

На запобігання, ліквідацію надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха видатки бюджету міста склали 17,8 млн.грн., з яких на:

- утримання комунальної воєнізованої аварійно-рятувальної служби – 8,0 млн.грн.;
- утримання Запорізької міської рятувально-водолазної служби – 9,5 млн.грн.;
- поповнення міського матеріального резерву паливо-мастильними матеріалами – 0,3 млн.грн.

Запорізькою міською рятувально-водолазною службою проведено 169 операцій з надання допомоги населенню на водних об’єктах міста. Також, в звітному році виконано роботи з капітального ремонту аварійно-рятувальної станції №1 по вул. Оріхівська бухта,1.

Комунальною воєнізованою аварійно-рятувальною службою у 2019 році здійснено 808 аварійно-рятувальних операцій, під час яких проведено заходи з попередження травмування населення у побутових умовах.

Для поповнення матеріального резерву міста придбано бензин та дизельне паливо у загальній кількості 11,6 тис.л.

Кредитування

В рамках реалізації ***Програми забезпечення молоді міста житлом*** надано кредити 19-ти позичальникам на придбання житла на суму 12,7 млн.грн. загальною площею 1 235,6 кв.м. Витрати бюджету міста, пов’язані з наданням та обслуговуванням кредитів склали 0,2 млн.грн

Стан місцевого боргу та гарантованого місцевого боргу

З метою покриття дефіциту бюджету розвитку в звітному періоді міською радою прийнято рішення про здійснення місцевого запозичення до бюджету міста на суму 600,0 млн.грн. строком на 5 років за відсотковою ставкою, що не перевищує 19,5% річних. Станом на звітну дату до бюджету міста залучені кредитні кошти в повному обсязі та використані на фінансування передбачених бюджетом міста видатків розвитку.

В цілому, за два останні роки для фінансування видатків бюджету розвитку міста, спрямованих на створення, приріст, оновлення стратегічних об’єктів довгострокового користування та об’єктів, спрямованих на задоволення інтересів мешканців міста, зокрема, видатків на розвиток аеропорту, оновлення рухомого складу міського громадського транспорту, реконструкцію та капітальний ремонт автомобільних доріг тощо до бюджету міста залучено кредитних коштів у сумі 1 053,0 млн.грн. Погашення основної суми боргу за кредитними договорами 2019 року буде здійснюватись починаючи з листопада 2020 року, а за договорами 2018 року розпочато з серпня 2019 року, на що спрямовано 26,0 млн.грн. Таким чином, місцевий борг на кінець звітного періоду складається із внутрішнього запозичення в сумі 1 027,0 млн.грн.

Видатки на обслуговування боргу склали 97,4 млн.грн., що становить 100% планових показників. Перерахування відсотків за кредитом здійснювалось в обсягах, розрахованих банківськими установами відповідно до фактично наданого кредиту та у встановлені терміни.

Також, за рішенням міської ради у 2019 році збільшено обсяг місцевої гарантії, наданої в 2018 році, для забезпечення виконання 80% боргових зобов'язань КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» за кредитом на суму 13,0 млн.дол.США для продовження робіт з будівництва терміналу та обслуговуючих споруд аеропорту. Обсяг гарантованого боргу на кінець 2019 року склав 169,7 млн.грн.

Кредиторська заборгованість на кінець звітного періоду склала 1,6 млн.грн., що на 74,7 млн.грн. менше її обсягу на початок року, в тому числі по загальному фонду бюджету 0,1 млн.грн., спеціальному фонду – 1,5 млн.грн. Заборгованість по заробітній платі з нарахуваннями, оплаті за придбання медикаментів, продуктів харчування відсутня.

Враховуючи встановлений на 2020 рік оборотний касовий залишок бюджетних коштів в сумі 2,0 млн.грн., вільний залишок коштів становить 37,8 млн.грн., з яких залишки коштів трансфертів з державного бюджету (освітньої, медичної субвенцій та субвенції на соціально-економічний розвиток окремих територій) – 13,3 млн.грн., за спеціальним фондом залишок коштів становить 5,5 млн.грн., в тому числі фонду охорони навколишнього природного середовища – 3,8 млн.грн.

Директор департаменту фінансової
та бюджетної політики міської ради О.А.Вагіс